

**Силабус
освітнього компоненту ОК 5**

Комп'ютерні інформаційні системи та технології

Назва дисципліни:	Комп'ютерні інформаційні системи та технології
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	073 Менеджмент
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Менеджмент організацій і логістика
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=240
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра інформатики та прикладної математики
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Шевченко Вікторія Олександрівна, к.т.н., доцент
Контактний телефон:	096-123-92-18
E-mail:	vicashev@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка бакалаврів у галузі сучасних технологій обробки інформації на рівні професійних вимог зі спеціальності; формування знань, вмінь і навичок по збору, обробці та аналізу даних із застосуванням сучасних інформаційних технологій; обґрунтування та вибір відповідного програмного забезпечення для розв'язання інформаційних, розрахункових і проектних задач.

Предмет: система понять про принципи створення та використання сучасних інформаційних технологій при аналізі, обробці та передачі даних в умовах практичної діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основ роботи з прикладними програмами;
- дослідження призначення і можливостей математичних пакетів;
- формування навичок обробки базових і складних типів даних;
- вивчення правил використання функцій;
- формування навичок в створюванні простих програмних продуктів для автоматизації інженерних розрахунків.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Шкільний курс інформатики.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Основні поняття інформаційних технологій.	2	
	ПР Створення документів в текстовому процесорі MS Word. Робота з об'єктами.	2	
	СР Створення багаторівневих списків в MS Word.	2	6
2	ЛК Комп'ютерна обробка текстових даних.	2	
	ПР Створення і форматування таблиць в MS Word.	2	
	СР Створення комплексних документів в MS Word.	2	6
3	ЛК Табличний процесор Microsoft Excel. Основні поняття.	2	1
	ПР Основні поняття і прийоми роботи в MS Excel.	2	1
	СР Створення комплексних документів з використанням MS Word та MS Excel.	2	
4	ЛК Використання формул та функцій в Microsoft Excel.	2	
	ПР Робота з функціями та формулами в MS Excel.	2	
	СР		
5	ЛК Побудова графіків і діаграм в MS Excel.	2	
	ПР Аналіз даних за допомогою графіків і діаграм в MS Excel.	2	
	СР Обробка баз даних в MS Excel.	2	
6	ЛК Система комп'ютерної математики Matlab	2	1
	ПР Операції з числами, векторами і матрицями в Matlab	2	1
	СР Інтерфейс користувача Matlab	2	7
7	ЛК Основні прийоми роботи в Matlab	2	
	ПР Графічна візуалізація обчислень в системі Matlab	2	
	СР Аналіз результатів обчислень в Matlab за допомогою графіків і діаграм	2	7
8	ЛК Системи штучного інтелекту. Частина 1	2	
	ПР Моделювання нечітких систем засобами Matlab.	2	
	СР Робота з файлами в Matlab	2	7
9	ЛК Системи штучного інтелекту. Частина 2	2	
	ПР Побудова нейронних мереж засобами Matlab	2	
	СР Сфери застосування систем штучного інтелекту	2	7
10	ЛК Алгоритмізація обчислювальних процесів	2	

	ПР Побудова блок-схем алгоритмів обчислювальних процесів	2	
	СР		
11	ЛК Середовище проектування програм мови Visual Basic. Програмування лінійних обчислювальних процесів.	2	
	ПР Лінійні обчислювальні процеси	2	
	СР Синтаксис функцій	2	7
	СР		
12	ЛК Програмування розгалужених обчислювальних процесів	2	1
	ПР Розгалужені обчислювальні процеси	2	1
	СР		
13	ЛК Програмування циклічних обчислювальних процесів	2	1
	ПР Циклічні обчислювальні процеси	2	1
	СР Типові задачі розрахунку суми та добутку числового ряду	2	7
14	ЛК Програмування обчислювальних процесів з масивами даних	2	
	ПР Обчислювальні процеси з масивами даних	2	
	СР Знаходження максимального (мінімального) елемента масиву	3	7
15	ЛК Програмування обчислювальних процесів з матрицями	2	
	ПР Рішення типових задач по обробці масивів	2	
	СР Упорядкування елементів масивів	3	7
16	ЛК Автоматизація обробки даних за допомогою Visual Basic for Applications	2	
	ПР Обробка електронних таблиць MS Excel засобами Visual Basic for Applications	2	
	СР		
Разом за рік	ЛК	32	4
	ПР	32	4
	СР	26	82

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: лабораторні заняття;
- 4) дистанційні: веб-орієнтовані, мультимедійні тощо.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за 100-бальною шкалою відповідно до табл. 1 за допомогою тестів. Тестування поточної успішності враховує всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному лабораторному занятті за стобальною шкалою і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни на останньому занятті першого семестру за результатами поточного оцінювання. Підсумковий бал визнається як середньоарифметична сума балів поточної успішності за формулою:

$$K_{\text{під}} = \frac{\sum_{i=1}^n K_i}{n}$$

де $K_{\text{під}}$ - підсумкова оцінка успішності; K_i – поточна успішність з i -тої теми, $i = 1, 2, \dots, n$, n – кількість тем навчальної дисципліни (заходів поточного контролю).

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

3 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

4 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, лабораторні роботи);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 60 балів);
- виконали розрахунково-графічну роботу.

5 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до табл. 1.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 1 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
75-79	Задовільно		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і виконання лабораторних робіт;

- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.p df), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

- 1.1. Текстовий процесор MS Word. Підручники для студентів онлайн, 2015 – Точка доступу: https://stud.com.ua/97249/informatika/tekstoviy_protsekor_word
- 1.2. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Основи інформатики. Microsoft Excel 2016 : навч. посіб. в ел. вигляді. / В. О. Нелюбов, О. С. Куруца // Ужгор. нац. ун-т, Центр інформ. техн. – Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2018. 122 с. – Точка доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18356>
- 1.3. Гоблик Н. М., Гоблик В. В. MATLAB в інженерних розрахунках. Комп'ютерний практикум: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 192 с.
- 1.4. Шаховська Н.Б. Системи штучного інтелекту / Н.Б. Шаховська, Р.М. Камінський, О.Б. Вовк – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 392 с.
- 1.5. Глинський Я.М. Інформатика. Основи алгоритмізації і програмування мовою Visual Basic 2010 / Я.М. Глинський – Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
- 1.6. Карімов І.К. Інформатика і програмування: навч. посібник / І.К. Карімов, В.В. Кармазіна, О. І. Литвин та ін. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2014.

2. Допоміжна література

- 2.1. Кузенко Л. М., Кузенко Д. В., Вантух З. З., Панюра Я. Й. Дорожньо-будівельні машини: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2021. 236 с.
- 2.2. Костікова М.В. Методичні вказівки до виконання лабораторних і самостійних робіт по розділах: «Операційна система Windows», «Редактор текстів Microsoft Word» з дисциплін «Інформатика», «Комп'ютерна техніка і програмування», «Інформатика і системологія», «Інформатика і програмування» для студентів денної форми навчання всіх напрямів підготовки / М.В. Костікова, І.В. Скрипіна – Х.: ХНАДУ, 2015. – 69 с.
- 2.3. Костікова М.В. Методичні вказівки до виконання лабораторних і самостійних робіт по розділу «Табличний процесор Microsoft Excel» з дисциплін

«Інформатика», «Комп'ютерна техніка і програмування», «Інформатика і системологія» для студентів денної форми навчання всіх напрямів підготовки / М.В. Костікова, І.В. Скрипіна, А.І. Кудін, В.О. Шевченко – Х.: ХНАДУ, 2015. – 78 с.
(інші друковані матеріали)

3. Інформаційні ресурси

3.1. <http://files.khadi.kharkov.ua/dorozhno-budivelnij-fakultet/informatyky-i-prykladnoi-matematyky.html> – Файловий архів ХНАДУ: методичні вказівки, конспекти лекцій.

3.2. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=240> – Курс дистанційного навчання з дисципліни "Комп'ютерні інформаційні системи та технології": конспекти лекцій, методичні вказівки, комплект тестів для тестування поточного рівня знань та вмінь, завдання для самостійної роботи, екзаменаційні білети.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=240>

2. Файловий архів:

<http://files.khadi.kharkov.ua/dorozhno-budivelnij-fakultet/informatyky-i-prykladnoi-matematyky.html>

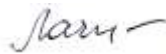
Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

підпис

Вікторія ШЕВЧЕНКО

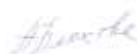
Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Лариса АЧКАСОВА

Завідувач кафедри

підпис

Ганна ПЛЄХОВА